

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

„ЗАТВЕРДЖУЮ”

Ректор Одеського державного
екологічного університету

Степаненко С.М.

«08» травня 2023 р.

*Затверджено на засіданні Приймальної
комісії ОДЕКУ «28» квітня 2023 р.,*

Протокол № 4

Наказ № 96 «ОД» від «08» травня 2023 р.

ПРОГРАМА
ПРОВЕДЕННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
ДО АСПРАНТУРИ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ (АНГЛІЙСЬКА)

Розробник програми:

Голова циклової комісії з
іноземних мов кафедри
соціально-гуманітарних наук,
к. філол. наук, доцент

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Шотова'.

Шотова-Ніколенко Г.В.

ВСТУП

1. Мета та завдання вступного іспиту з іноземних мов

Вступний іспит з англійської мови до аспірантури має на меті визначення рівня підготовки вступників з іноземної мови та подальше спрямування навчання іноземної мови в аспірантурі з огляду на актуальність інтеграції освітньої системи України у європейський та світовий освітній простір та потребу в підвищенні рівня знань аспірантами іноземних мов і навичок активної роботи з міжнародними базами наукової інформації. Програма вступного іспиту засвідчує перехід від навчання володіння іноземною мовою до її практичного застосування, до використання її як засобу отримання та обміну необхідною інформацією.

Програма відображає конкретні характеристики рівнів практичного володіння іноземною мовою та встановлює мінімум навчального матеріалу для розвитку передбачених навичок та умінь мовленнєвої діяльності.

Практичне володіння іноземною мовою передбачає демонстрування високого рівня сформованості функціональної, мовної та мовленнєвої компетенцій.

Функціональна компетенція включає володіння іноземною мовою для академічних цілей, а саме: вміння читати наукові тексти (першоджерела), анотувати та реферувати їх; слухати та конспектувати лекції; готувати та проводити презентації та семінари. **Мовна компетенція** передбачає володіння вступником морфографічними, орфоепічними, лексичними, фонетичними, граматичними та стилістичними нормами сучасної іноземної мови.

Мовленнєва компетенція охоплює рецептивні та продуктивні вміння. Вступник до аспірантури повинен брати участь в усному спілкуванні іноземною мовою в обсязі, передбаченому програмою матеріалу.

2. Вимоги до навичок та умінь у мовленнєвій діяльності

Складовими мовленнєвої діяльності є рецептивні та продуктивні вміння.

До рецептивних умінь належить **читання**. Вступник до аспірантури повинен **вміти**:

- Виконувати різні види робіт з оригінальною літературою з фаху відповідно до завдань кафедри іноземних мов та залежно від поставлених завдань, що полягають у розумінні змісту й отриманні різноманітної інформації з оригінального джерела, що прочитано;
- читати й розуміти тексти загальнонаукового та професійно орієнтованого характеру;
- володіти всіма видами читання (вивчаючим, ознайомлювальним, переглядовим і пошуковим);
- читати без словника із швидкістю 500-550 друкованих знаків за хвилину (обсяг матеріалу для одноразового контролю – 2500 друкованих знаків за 10

хвилин) читати за допомогою галузевого словника із швидкістю не менш, ніж 300 друкованих знаків за хвилину (обсяг матеріалу для одноразового контролю – не менш, ніж 1200-1500 друкованих знаків за одну академічну годину);

– робити висновки на основі переробки отриманої інформації.

До продуктивних умінь належать **говоріння та переклад**.

Під час **говоріння** (монологічне мовлення та діалогічне мовлення) вступник до аспірантури повинен **вміти**:

У формі монологічного мовлення:

- представляти себе;
- володіти мовленнєвим етикетом повсякденного й професійного спілкування;
- володіти всіма видами монологічного мовлення (інформування, пояснення, уточнення тощо);
- проводити презентації;
- робити коротке непередготовлене повідомлення з тематики, визначеної екзаменатором, а саме: взаємовідносини в сім'ї, колективі; захоплення, наукові інтереси; плани на майбутнє;
- виступати на конференціях з доповідями та повідомленнями.

У формі діалогічного мовлення:

- починати бесіду, вести та завершувати її;
- вести бесіду, демонструючи елементи пояснення, висловлення власної думки та ін.
- уміти встановлювати контакти у ситуаціях повсякденного, професійного та наукового спілкування (контакти по телефону, обмін інформацією / дискусія / диспут у ході семінарів, конференцій тощо).
- Фіксувати потрібну інформацію в ході спілкування.

Під час виконання **перекладу** матеріалу вступник до аспірантури повинен **вміти**:

- працювати з двомовним та одномовним словниками;
- обирати з двомовного словника відповідні українські або іншомовні еквіваленти;
- давати адекватний переклад на основі розпізнавання синтаксичної структури речення.

3. Характер навчального мовного матеріалу

4. Правила читання

Для розвитку навичок і умінь читання вступник до аспірантури повинен у галузі орфоєпії володіти на рівні автоматизму вимовою всіх звуків іноземної мови до міри, що забезпечує можливість для вступника зрозуміти промовлений текст.

Вступник до аспірантури повинен також володіти автоматизмом паузації на основі синтагматичного ділення речення, зв'язністю сприйняття і відтворення синтагм і основними інтонаційними контурами.

Граматичний мінімум охоплює знання таких категорій, структур та конструкцій:

Навчальний матеріал з англійської мови

1) Структура речення в англійській мові у порівнянні зі структурою речення в українській мові. Розповідне, питальне та заперечне речення. Типи питань.

2) Дієслово. Допоміжні, питальні та смислові дієслова.

3) Спосіб (дійсний, умовний, наказовий).

4) Система часів. Активний і пасивний стан. Особливості використання іперекладу пасивного стану.

5) Узгодження часів.

6) Умовний спосіб. Емфатичні конструкції.

7) Функції дієслів: *to be, to have, to do, will, should, would*.

8) Функції дієслів із закінченням – *ing, – ed*.

9) Іменник. Утворення множини. Присвійний відмінок.

10) Артикль.

11) Займенник (загальні відмінності). Особові, присвійні, вказівні займенники. Неозначні займенники *some, any* і заперечний займенник *no*. Кількісні займенники *many, any, few*. Неозначно-особовий займенник *one*. Три функції *one*. Підсилювальні і зворотні займенники.

12) Прикметник. Прислівник. Ступені порівняння.

13) Числівник. Кількісні та порядкові числівники. Дріб. Читання формул, хронологічних дат, позначень часу.

14) Ознаки підрядних речень: додаткових, означальних, умовних; ознаки сполучникового і безсполучникового підпорядкування.

15) Безособові форми дієслова. Дієприкметник I, II, функції та способи перекладу. Інфінітив, функції та способи перекладу. Герундій, функції та способи перекладу.

16) Модальні дієслова та їх еквіваленти.

17) Найуживаніші суфікси, префікси англійської мови наукової літератури та їх значення. Основні суфікси іменників, прикметників, дієслів, прислівників.

Лексичний мінімум

Лексичний мінімум має складати не менш ніж 2500 слів і словосполучень, включаючи загальнонаукову і спеціальну лексику, що відповідає широкому профілю навчального закладу.

У цей мінімум входить загально вживана термінологічна лексика з фаху, а також так званий потенційний словник, який має бути сформований у процесі навчання у вищому навчальному закладі і який складається з:

а) інтернаціональних слів, подібних у галузі виразу і таких, що збігаються у галузі змісту в рідній та англійській мовах;

б) відтворюваних похідних та складних слів, створених із знайомих морфем на основі вивчених словотворчих моделей.

Для роботи з літературою за фахом вступник до аспірантури також повинен знати найбільш вживані фразеологізми, скорочення і позначки, прийняті в цій літературі.

5. СТРУКТУРА ВСТУПНОГО ІСПИТУ

1. Читання зі словником оригінального тексту з фаху з точною передачею змісту прочитаного у формі письмового перекладу. Обсяг тексту із розрахунку не менш ніж 1500 друкованих знаків за одну академічну годину.

2. Тестування. Друге завдання передбачає виявлення у вступників уміння правильно використовувати видо-часові форми дієслів, адекватно вживати слова і фрази в іншомовному контексті, оперувати мовними засобами для цілей спілкування, відрізнити правильні у мовному відношенні висловлювання від неправильних.

3. Бесіда іноземною мовою згідно з тематикою, передбаченою програмою.

На іспиті вступник може користуватися тільки друкованим словником.

Перелік тем для співбесіди (англійська мова)

1. Introduce Yourself (your education, work experience, scientific interests).
2. Ukraine (geographical position, territory, population, climate, natural resources, industries, government structure).
3. Great Britain (geographical position, territory, population, climate, natural resources, industries, government structure).
4. The European Union.
5. The Basic Principles of Ecological Protection.
6. The Role of Ecology in the Modern World.
7. Ecological Crisis and its Causes.
8. The USA (geographical position, territory, population, climate, natural resources, industries, government structure).
9. My Native City.

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ

Знання кожного окремого вступника до аспірантури оцінюються як середній бал за кожне з трьох питань екзаменаційного білета.

«Відмінно»: вступник повинен *вільно* спілкуватись у межах вивченого мовного матеріалу, передбаченого типовими програмами вузів; виконувати різні види робіт з оригінальною літературою з фаху відповідно

до поставлених завдань, що полягають в розумінні змісту і отриманні різноманітної інформації з оригінального джерела; читати та виконувати письмовий переклад оригінального тексту за допомогою галузевого словника.

«Добре»: вступник повинен вміти спілкуватись у межах вивченого мовного матеріалу, передбаченого типовими програмами вузів; виконувати різні види робіт з оригінальною літературою з фаху відповідно до поставлених завдань, що полягають в розумінні змісту і отриманні різноманітної інформації з оригінального джерела; читати та виконувати письмовий переклад оригінального тексту за допомогою галузевого словника.

«Задовільно»: вступник повинен вміти на елементарному рівні спілкуватись у межах вивченого мовного матеріалу, передбаченого типовими програмами вузів; працювати з оригінальними текстами іноземною мовою з фаху; читати та виконувати письмовий переклад оригінального тексту за допомогою галузевого словника.

«Незадовільно»: вступник не вміє спілкуватись у межах вивченого мовного матеріалу, передбаченого типовими програмами вузів, працювати з оригінальними текстами іноземною мовою з фаху.